

(The National Interest, 21.07.2009)

Кад Обамина администрација користи термин “рестартовати” у спољној политици, он може имати једно од два значења.

Прва дефиниција подразумева пажљиво преиспитивање политика које су водиле претходне администрације – на првом месту, Џорџ В. Буш – у сврху процене њихове корисности и изводљивости. На пример, планови о размештању ракетног штита у Источној Европи се преиспитују, нарочито да би се утврдило да ли постојеће технологије могу испунити оно што се од њих очекује (да буду делотворан штит од напада залуталих балистичких пројектила). У политичком жаргону, ‘ресетовање’ такође пружа политичку одступницу у случају да Обамин тим одлучи да предузме кораке који се разликују од оних које је подржавала Бушова администрација.

Међутим, друга дефиниција не тече тако глатко. Упркос обилатим упозорењима, изгледа да је превладао осећај да ће одлазак Буша и окончање његовог мандата, аутоматски рашчистити пут ка противљењима иницијативама Сједињених Држава. Барак Обама је ту да генерише поверење, из чега следи да ће иностране владе још једном здушно прихватити вођство Америке.

Али поверење није роба која се лако обнавља.

Итекако је истина да европске, блискоисточне и евроазијске владе поздрављају промену тона који долази из Пенсилванијске авеније број 1600 и Фоги Ботома. Покренути су дијалози. Али стварност године 2009. је таква да друге земље просто нису спремне да прве баце новац на сто.

Пример је председников састанак са саудијским краљем Абдулахом. Лаура Розен пише у *Foreign Policy* да Обама није остварио велики напредак зато што је расположење у Ријаду, “Зашто се

додатно трудити? То смо већ прошли, и од тога никакве користи.” Другим речима, дајте да прво видимо за шта је прво спремна да се заложи Бела кућа, па ћемо онда ми направити даље уступке. Изгледа да и Русија има исти став. Премијер Владимир Путин још увек мисли да је још 2001. и 2002. године направио серију једностраних уступака, верујући да ће председник Буш узвратити пропорционалним гестовима. Данас је пак Москва много мање расположена да направи први корак. У прилог томе и неспремност Немачке да пошаље трупе у Авганистан, или одбијање Индије да се обавезе на ограничавање емисије угљен-диоксида.

Део проблема лежи и у томе да друге владе чекају да виде колики је утицај председника Обаме на Конгрес у смислу наметања спољнополитичке агенде, и посебно да ли је тај утицај противан ускогрудим интересима одређених конгресмена. Председник је у Москви обећао да ће уложити напоре да Русији помогне да испуни Џексон-Веник (Jackson-Vanik) одредбе. Обама има већину у оба дома у Конгресу — хоће ли потрошити нешто свог политичког капитала да Русију ослободи тог амандмана? На крају крајева, и Буш је Путину то обећао, и то кад је његова партија имала контролу у Конгресу – и ништа се није десило [1]. А такође се пажљиво прати и то колико је унутрашњег бола САД спремна да апсорбује у вези са напорима да се спроведе нови споразум о климатским променама.

Отпочињање нових дијалога у спољној политици – нарочито на Блиском Истоку – већ по себи је огромно постигнуће. Али спремност за разговор је само почетак. Председников спољнополитички тим ће морати да објасни Американцима зашто сматрају да су те промене важне у обезбеђивању глобалног вођства САД, и на који начин ће ти неизбежни компромиси – са Индијом и Кином по питању емисије штетних гасова, на пример – заправо унапредити мир и просперитет самих САД.

Давид Роткоф је већ упозорио шта се дешава кад је “председник једнако политика.” Сама промена тона неће бити довољна.

(Аутор је старији уредник у *The National Interest*-у и професор студија националне безбедности на *U.S. Naval War College*)

[1] О важности овог амандмана за америчко-руске односе, видети: <http://www.worldpoli>

Принц на белом коњу

Пише: Николас К. Гвоздев
петак, 24 јул 2009 15:13

ticsreview.com/article.aspx?id=4027

(Прим. прев.)